

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Woerden : 10 april 2012

onze ref. : 12400b03/RT-tr
doorkiesnr. : 0348 48 43 52
e-mail : rt@vemw.nl

onderwerp : Consultatie stelselwijziging omgevingsrecht

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Nederland is uniek vanwege haar water. Ons land kent veel economische activiteiten die direct of indirect zijn gekoppeld aan water. Een groot deel van het Nederlandse bedrijfsleven is op de één of andere manier direct afhankelijk van water. Water is een belangrijke vestigingsfactor voor veel bedrijven. De Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW) behartigt de belangen van zakelijke gebruikers van water en is tevens kenniscentrum voor deze doelgroep.

VEMW heeft met interesse kennis genomen van de Kabinetsnotitie inzake de stelselwijziging van het omgevingsrecht. Deze stelselwijziging is voor het waterafhankelijke bedrijfsleven van groot belang. VEMW is het in grote lijnen eens met de voorgenomen stelselwijziging voor het omgevingsrecht. Naar de mening van VEMW biedt de bundeling en vereenvoudiging van wet- en regelgeving namelijk goede voorwaarden om te komen tot een versterking van de Nederlandse water economie. De stelselwijziging biedt een uitgelezen kans om de unieke positie van Nederland op watergebied voor het Nederlandse bedrijfsleven verder uit te bouwen.

VEMW is graag bereid om haar zienswijze aangaande de Kabinetsnotitie stelselwijziging omgevingsrecht te geven. Onze zienswijze bestaat uit vijf afzonderlijke punten. Wij achten deze punten van groot belang om te komen tot een succesvolle totstandkoming van de Omgevingswet én een versterking van de Nederlandse water economie.

1. Lastenverlichting.

Het huidige stelsel van sectorale wetten in het omgevingsrecht wordt gekenmerkt door een verscheidenheid aan besluiten, definities en procedures. Dat heeft onder meer tot gevolg dat administratieve lasten hoger zijn dan nodig. VEMW is van mening dat de stelselwijziging zich expliciet moet richten op het verlagen van de administratieve lasten voor zakelijke watergebruikers. Deze groep wordt momenteel geconfronteerd met relatief hoge administratieve lasten. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de kosten die verband houden met de grote hoeveelheid meet- en rapportage verplichtingen waar bedrijven die afvalwater lozen mee geconfronteerd worden. Een ander voorbeeld is de verontreinigingsheffing die wordt opgelegd aan bedrijven die reeds gezuiverd water lozen op oppervlaktewater. Deze heffing gaat gepaard met hoge administratieve lasten voor zowel bedrijven als het Rijk. Daar komt bij dat bedrijven worden geconfronteerd met sterk oplopende kosten van publieke voorzieningen voor water. Zo zijn de kosten voor transport en zuivering van afvalwater in de achterliggende 13 jaar aanzienlijk (ruim boven het percentage van de inflatie) gestegen.

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

Houttuinlaan 8
3447 GM WOERDEN

Telefoon 0348 48 43 50
Telefax 0348 48 43 90
E-mail desk@vemw.nl
Internet www.vemw.nl

Postbank 49 24 24
ABN-AMRO Bank 55 14 08 340
KvK Utrecht 30 14 70 22

Standpunt VEMW: de stelselwijziging van het omgevingsrecht dient zich expliciet te richten op lastenverlichting voor de zakelijke gebruiker van water.

2. Duurzame ontwikkeling. VEMW kan zich vinden in de inzet van het kabinet welke is gericht op het op efficiënte wijze mogelijk maken van ontwikkelingen en activiteiten in de leefomgeving en zo bij te dragen aan de versterking van de economie én de leefomgevingskwaliteit van ons land. Zakelijke waterverbruikers geven volop invulling aan de verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Initiatieven die in het verleden zijn ontplooid hebben reeds geleid tot aanzienlijke duurzaamheidwinst. Hierbij kan worden gedacht aan de sterke reductie (60%) van het industriële grondwatergebruik sinds de jaren '70 van de vorige eeuw. De mogelijkheden zijn nog niet uitgeput. Zakelijke watergebruikers zien tal van mogelijkheden om water ook in de toekomst duurzaam te (her)gebruiken. VEMW vindt dat de overheid zakelijke watergebruikers moet ondersteunen en faciliteren bij het realiseren van hun duurzame ambities. Dat houdt in dat initiatieven van bedrijven actief worden gestimuleerd en belemmeringen voor hergebruik en innovatie (bijvoorbeeld innovatieve en doelmatige oplossingen voor waterbehandeling) worden weggenomen. De Omgevingswet moet bedrijven meer ruimte geven om te ondernemen. Herformulering van bestaande regels is niet afdoende. Nodig is een drastische vermindering van de regeldruk waarbij bestaande onderzoeks-, meet- en rapportageverplichtingen voor bedrijven kritisch moeten worden gezien en waar mogelijk afgeschaft.

Standpunt VEMW: de Omgevingswet moet zakelijke watergebruikers faciliteren bij het realiseren van hun duurzame ambities. Belemmeringen voor duurzame en innovatieve toepassingen in wet- en regelgeving dienen te worden weggenomen.

3. Europees recht

VEMW is verheugd om te constateren dat de stelselwijziging moet leiden tot een betere aansluiting op Europese wet- en regelgeving. Zakelijke watergebruikers worden in het huidige stelsel van sectorale wetten nog steeds geconfronteerd met nationale koppen op Europese regels. VEMW is van mening dat het nationale recht het Europese recht moet volgen; niet andersom. Daarbij is het voor watersafhankelijke bedrijven noodzakelijk dat er een economisch gelijk speelveld wordt geschapen. Een nationaal stoffenbeleid c.q. het eenzijdig toevoegen van Nederlandse eisen dienaangaande past niet in dit kader.

VEMW verwijst op dit punt specifiek naar de tijdelijkheid van lozingsvergunningen voor zwarte en grijze lijststoffen. Met de inwerkingtreding van de Waterwet is de maximale looptijd van deze vergunningen geregeld in de Waterregeling. Vanaf 1 januari 2013 zijn de Kaderrichtlijn Water en de prioritair stoffenrichtlijn bepalend voor de looptijd van de vergunning. Met de komst van de Kaderrichtlijn Water ligt het accent van de uitvoering op de waterplannen. Per periode van zes jaar geven de waterautoriteiten aan welke maatregelen in hun deel van het stroomgebied noodzakelijk zijn. Tijdelijkheid van vergunningen voor puntbronnen is in die benadering geen noodzakelijk instrument meer. VEMW ziet hier een uitgelezen kans om op korte termijn te komen tot een betere aansluiting op Europese wet- en regelgeving. De tijdelijkheid van lozingsvergunningen schaadt de investeringszekerheid voor vitale industriële sectoren

Standpunt VEMW: de stelselwijziging van het omgevingsrecht moet een definitief einde maken aan nationale koppen op Europese wetgeving. Beleid inzake stoffen is per definitie een Europeesrechtelijke aangelegenheid. Met de komst van de Omgevingswet moet de tijdelijkheid van lozingsvergunningen voor zwarte en grijs lijststoffen worden beëindigd en dienen nationale lozingseisen tot het verleden te behoren.

4. Verantwoordelijkheidsverdeling

In de Kabinetsnotitie wordt gesteld dat de Omgevingswet uitgaat van de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk. VEMW wil benadrukken dat dit ook betekent dat de grondwatervergunning voor winningen vanaf 150.000 kubieke meter een bevoegdheid moet blijven van de provincie. VEMW vindt dat bij uitstek een rol van de provincie, omdat de provincie als algemene democratie in staat is om alle betrokken belangen mee te wegen. Dat is van belang omdat grondwater een belangrijke economische functie heeft voor een grote groep zakelijke watergebruikers. Een eventuele overdracht van de verantwoordelijkheid en bevoegdheid voor de genoemde winningen naar de waterschappen is wat VEMW betreft dan ook niet aan de orde.

Standpunt VEMW: Provincies zijn en blijven verantwoordelijk en bevoegd voor grondwaterwinningen vanaf 150.000 kubieke meter.

5. Gelijkwaardige bescherming

In de Kabinetsnotitie wordt het gelijkwaardig houden van het beschermingsniveau als uitgangspunt genoemd. VEMW wijst in dat verband op de bescherming van grondwaterwinningen door industriële bedrijven. Voor bedrijven in met name de voedingsmiddelensector en in de papier- en kartonindustrie is kwalitatief hoogwaardig grondwater van cruciaal belang. Met name bedrijven in de voedingsmiddelensector zijn afhankelijk van een onbesproken kwaliteit grondwater. Ontwikkelingen die een risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater, zoals het doorboren van grondlagen, dienen te worden voorkomen. VEMW is op dit punt teleurgesteld in het advies van de Adviesgroep water. Deze Adviesgroep beperkt zich in haar advies namelijk tot de bescherming van drinkwaterbronnen. In haar adviesrapport stelt zij dat de zoetwatervoorziening essentieel is voor het goed functioneren van de drinkwatervoorziening. Dit geldt echter onverkort voor de industriële grondwaterwinningen, zeker in het geval het winningen van water bestemd voor de menselijke consumptie betreft. VEMW beschouwt het advies van de Adviesgroep op dit punt als een gemiste kans. Industriële grondwaterwinningen dienen een vergelijkbaar beschermingsniveau te verkrijgen als winningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.

Standpunt VEMW: industriële grondwaterwinningen dienen in de Omgevingswet een vergelijkbaar beschermingsniveau te krijgen als winningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.

Tot slot

De Kabinetsnotitie spreekt over een integrale omgevingswet, een integrale omgevingsvisie, integrale afwegingen en een integrale beoordeling. VEMW is voorstander van integrale oplossingen maar ziet ook een risico. Een integrale benadering vereist namelijk een overheid die daarmee kan omgaan. VEMW wijst op dit punt op één van de in de Kabinetsnotitie genoemde 'ervaringen met recente wetswijzigingen in het omgevingsrecht', namelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De Wabo beoogt onder meer vereenvoudiging van vergunningsprocessen, versnelling van procedures en lastenverlichting voor bedrijven, onder meer door de één loketgedachte. In de praktijk is gebleken dat de uitvoering van de Wabo aanvankelijk nogal wat problemen voor bedrijven met zich meebracht. Hierbij kan worden gedacht aan trage besluitvorming, een gebrek aan klantvriendelijkheid en expertise en meer werk voor de aanvrager. VEMW hoopt en verwacht dat de ervaringen met onder andere de uitvoering van de Wabo worden meegenomen bij de totstandkoming van de Omgevingswet opdat de belofte om ontwikkelingen en activiteiten in de leefomgeving op een efficiënte manier mogelijk te maken daadwerkelijk gestand kan worden voldaan.

In dit verband verwijzen wij naar de instelling van Regionale uitvoeringsdiensten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving waar ook de waterschappen zich bij aan kunnen sluiten.

Ik verzoek u de zienswijze van VEMW te betrekken bij de totstandkoming van de Omgevingswet. In het geval deze zienswijze vragen oproept, kunt u te allen tijde contact opnemen met ondergetekende.

Hoogachtend,

w.g.

Ir. R.E.J. Tummers
directeur Water